

ईर्ष्या व शंका

भिक्तु अश्वघोष

आनन्दकुटी,
स्वयम्भू

बु. व. २५२१

Dhamma.Digital

प्रकाशक

धर्मचन्द्र व ज्ञानरत्न शाक्य

बनेपा

निगू शब्द

बुद्ध जीवनी अध्ययन यात्रेले समाज सेवक तेत गाक्कं उत्साह व भरोसा काय बहुगु खें लुया वो । समाज सेवा याइपिन्त विरोधी वर्ग तसें ईर्ष्या व शंका याना दुःख बिया च्वं । बुद्धया अनुभव अनुसारं मनू तःधं ज्वीगु जूसा, नेता ज्वीगु जूगा शत्रु धयाम्ह माः । शत्रु धयाम्ह मन्तकि मनू मनोसानी जुया वइ । विरोध याइपि दुसा न्ह्याबलें सतकं जुया च्वनी । मभिगु ज्या याय्त ग्याना च्वनी । भिगु ज्या याय्त शत्रु खना ग्याय मज्यू धयागु बुद्धया बिचार साब बांला जू । थ्व हे खें थ्वीका बीन प्यगु बाखें दुथ्याका तयागु दु । थुकी च्वंगु बाखेंत श्री लंकाय छापे जुया च्वंगु बुद्ध सरण धयागु अखवारया आधारे च्वया तयागु खः । भावार्थ अनुवाद खः । तर फुकं हे खें अखवारं अनुवाद यानागु मखु ।

दिवंगत रत्ननाया शाक्यया पुण्य स्मृतिस थ्व सफू छापे याना धर्मदान याना बिज्यापि वेठ्या कार्यापि श्री धर्मचन्द्र व ज्ञानरत्न शाक्य पिनि प्रति कृतज्ञता प्रकट याना ।

प्रफु का वया बी हयानं इले हे छापे याना ब्यूगुलि शाक्य प्रेस नं धन्यवादया पात्र जू ।

आनन्दकुटी, माघपुन्हें ।

भिक्षु अश्वघोष

१२।११।०३४

स्वर्गीय श्रीमती रत्नमाया शाक्य

जन्म : नेपाल सम्बत १०१३ आषाढ शुक्ल परेवा ।

मृत्यु : विक्रम सम्बत २०३४ अर्थात नेपाल सम्बत १०९७

गुंलागा नदमी दशमी

स्वर्गीय रत्नमाया शाक्य

श्रीमती रत्नमाया शाक्यया जन्म नेपाल सम्बत १०१३ आषाढ शुक्ल परेवा खुनु रूप देशया ठातुलां क्वाठंडी टोले जूगु छः । वसपोलया अबु सिद्धिमान बुद्धाचार्य लप्ते स्वीगुली स्वंगू (३) शहरे नामीम्ह छः । थौं तक नं लप्ते सिद्धिमान धायवं म्हमस्यूपि सुं मद्दु धासां ज्यू । रत्नमाया सिद्धिमान बुद्धाचार्यया दकले चिकिधिकम्ह अथवा कान्छीम्ह म्ह्याय् छः ।

वसपोल न्यादें (५) दुबले भो देशया भोलाछा टोले च्वंम्ह मनि-राज बुद्धाचार्यया कान्छाम्ह काय कान्छा नाप विवाह याना बिल । वसपोलया पाखें न्याम्ह (५) काय् दुः- नगदसिंह, आशामरू, धर्मचन्द्र, अस्तचन्द्र व ज्ञानरत्न थुपि मध्ये नगदसिंह, आशामरू व अस्तचन्द्र पि परलोक जुइ धुंकल । म्ह्यार्यपि ज्ञानमाया, चन्द्रमाया व कान्छीमाया स्वम्ह मध्ये कान्छीमाया संसार तोता वने धुंकल ।

रत्नमाया (४९) पीगुदें दुबले वसपोलया श्रीमान स्वामी परलोक जुल । अबले निम्ह काय धर्मचन्द्र व ज्ञानरत्न १८ दें व ६ वर्ष तिनि दत । थुजागु दुःखगु समय वसपोल रत्नमायां दुपि निम्ह कायपिन्त ब्वलंका (हुकें याना) थाकु मचासे अत्सी व निरूत्साहि मज्जुसे उत्साह बिया ज्यासः ज्याय् लगे याना इलम देका बिल । मिसा जाति जुया नं साहु तेथाय् वना लुं-वह आदि मागु वस्तुया काल बिल (खरीद-बिक्री) तक नं याना ज्यासले गुहाली बिया बिज्यात । इष्ट मित्र नं थम्हन्तुं

माला मागु प्रबन्ध याना छेंया ज्याय् ध्यान बीगुली लिमच्चू । छय् पित्त नं, तस्सकं माया याना बिचा याना हुकें याना बिल ।

काय् पित्त व म्ह्याय्पित्त जक मखु छय्पित्त तक नं गूहस्थी जीवन या बिधि व्यवहार सिधेका निको तक जंको सिधेका ८६ वर्ष दुजले काय् धर्मचन्द्र, ज्ञानरत्न व म्ह्याय् ज्ञानमाया, चन्द्रमाया अले स्वीम्ह (३०) परिवार यात ह्वेका भगवान बुद्धया नां व गुण स्मरण याना विक्रम सम्बत २०३४ अर्थात नेपाल सम्बत १०९७ गुंलागा नवमी पर दशमी, बुद्धबार २२ गते भाद्र कृष्ण खुनु बहनी ६.३० बजे सदाया लागी थ्व संसार तोता वन ।

रत्नमाया छम्ह धर्म साब श्रद्धा दुम्ह खः । भिक्षुपि व अनगारिका गुरुमापि बरोबर छें बिज्याका दान याना च्वम्ह खः । उलिजक मखु २०२२ साले सकल भिक्षुपि व अनगारिकापि निमन्त्रण याना महा-परित्राण पुण्य कार्य नं याना मनं तुनाथे दान याना बिज्याय धुं कुगुलि वसपोल यात भन्तेपि व गुरुभां पि म्हमस्थूपि सुं मद्दु घासां छुं पाइ मखु । भन्तेपि व गुरुमापि छें बिज्याइबले साब ले ताया च्वनीगुलि सी दु । धर्म गावकं श्रद्धा दु धयागु । भन्ते पिसं व गुरुमां पिसं वसपोलयात अजि धाइगु खः । बैस वना बुरी जूगुलि सकस्यां अजि नं खः ।

थ्व सफू धर्मदान यानागुया पुण्यं दिवंगत मां रत्नमाया यात निर्वाण लाभ याय्त हेतु ज्वीमा धयागु कामना यानापि :-

कायपि प्रमुख सकल परिवार

विरोधी न्याथायू नं दु

आपासिया इच्छा खः विरोधीत व शत्रुत मनुसा ज्यू । तर थ्व आशा गुबले नं पुरे ज्वी मखु धयां अपो खँ ज्वी मखु । छाय् घासा संसारे अपो मनूत अज्ञानित व स्वार्थीत । धर्म, कर्म, समाज सेवा व विश्व शान्ति धका हाला च्वंगुली थथगु स्वार्थ सुला च्वंगु दु । थथःगु स्वार्थ पुरे मजुल कि विरोधया खँ पिहाँ वै । खजा बुद्ध जीवनी अध्ययन याय् बले भिंगु ज्या यापिन्त विरोध याइपि दया वंगु । शत्रुत ल्यू ल्यू वया च्वनीगु खः । बुद्धयात मार न्ह्याबलें ल्यू ल्यू वया च्वं । गौतम बुद्धया धापू व अनुभव अनुसार शत्रु धयापि माः । शत्रु खना ग्याय् मज्यू, शत्रु खना ग्यात कि मनू गुबलें थाहाँ वै मखु । शत्रु धयापि मन्त कि मनू एकोरी व स्वार्थी ज्वी, मनोमानी ज्वी । शत्रु दुसा मनूत न्ह्याबलें सतर्क जुया च्वनी धयागु बुद्धया विचार खः ।

मन बः मलापि शत्रु दुथाय् च्वने फैं मखु । बुद्धया मन बः लागुलि न्ह्याथायू नं न्ह्याक्व हे विरोधीत व शत्रु दुसां च्वना विज्याय् फु । फल सगु सिमाय् आपासिया मिखा वनी । मस्तेसं अप्पां केकी । फल मसगु सिमाय् सुयां वास्ता दे मखु । बुद्धया गुलित मन बः ला धयागु खँ थ्वीकेत (बुद्धकालीन) घटना छगू न्ह्याथने ।

छगू समये भगवान् बुद्ध श्रावस्ती अनावपिण्डिक महाजनं देका ज्यूगु जेतवन महाविहारे बिज्याना च्वन । अबले बुद्धयात आपासिनं

माने यात, लाभ सत्कार नं यक्व दत्त । अले तीर्थंकरते नुग व्वाटा
व्वाटां मूगुलि बुद्धयात बदनाम याकेत त्यासिन्ह मिसा सुन्दरी परि-
व्राजिका यात स्याना जेतवन विहारया स्वां वांछोइगु गाले थुना बुद्ध
प्रमुख भिक्षुपिन्त व्यभिचारी व हत्याराया दोषारोपन याका बिल ।
सारा मन्नूतसें भिक्षुपि खनकि ब्वो बीगु चलन जुल ।

अले आनन्द भिक्षुं भगवान बुद्धयात विन्ति यात— भन्ते, थनया
मन्नूत असत्पुरुष, त्रिस्तनया गुण मस्यूपि । भिक्षुपि खनकि ब्वो जक बिया
चवनीगु सहयानां सहयाय मफुत । कीपि मेथाय वने माल ।

बुद्धं धया बिज्यात— आनन्द ! मेथाय नं अथे हे ब्वो बिल घासा
छुं यायगु ले ?

आनन्दं धाल— हानं मेथाय वनेगु ।

बुद्धं आज्ञा जुल— मेगु शहरे नं अथे हे ब्वो बिल घासा ले ?

हानं मेथाय वनेगु धका आनन्दं धाल ।

बुद्धं धया बिज्यात— आनन्द थथे मती तेगु ठीक मजू । गुगु थासे
छुं समस्या उठे जूसा, ब्वोब्यूपि दुसा व समस्या नि मदेकेगु स्वेमा ।
समस्या छिने जूसा जक मेथाय वने ज्यू । कीत ब्वो बिया चवंपि सु ले ?

कर्मचारी निसें सकसिनं ब्वो बिया चवन । ब्वो मव्यूपि सुं मडु थें
चवं धका आनन्द भिक्षुं धाल ।

बुद्धं धया बिज्यात— पृथगजन (साधारण अशिक्षित पि मन्नूत)
तसें जक ब्वो बिया, परस्पर त्वाना चवनी । सः स्यूपि बुद्धि दुपिसं अथे
ब्वो बिया उवी मखू । लडाइमे वनीन्ह किंसि न्ह्यावको बाणं केका हसां,

म्हे सुया च्वंसानं सहयाना च्वनो थें जित नं न्ह्याक्व ब्वो ब्यूसां सहयाना च्वने ।

थ्व घटनां समाज सेवी फुकसितं तःधंगु आदर्श ब्यू । छायाघासा फीत मन्तसें ब्वो बी बले विरोध याइबले फी दिक्क चाइगु बानि, समाज सेवा याना च्वने बले ब्वो फे माल कि हतोत्साही ज्वीगु चलन । बुद्धयागु जीवनी घटना अध्ययन याय्बले खूब उत्साह बडे जू । थःगु शक्ति अनुसारं स्वार्थी मजूसे भिगु ज्या यानावं वने वले विरोधीत व शत्रुत अथे कायल जुया त्यानुया सुं क च्वनी धयागु बुद्धया अनुभव छः ।

बुद्धं धया बिज्यात— अष्टलोक धर्मं कम्पित ज्वी मज्जू । १) लाभ, २) अलाभ, ३) यश, ४) अयश, ५) निन्दा, ६) प्रशंसा, ७) सुख व ८) दुःख । थ्व च्याता लोक धर्मं न्ह्याम्हसितं सते याइ । “नत्थि-लोके अनिन्दितो” अर्थात् निन्दां बचे जूपि थ्व संसारे सुं मडु । उकिं विरोध याइपिं दत धका ग्याय् मज्जू । थःपिसं मेपिन्त स्यंकेगु मती ते मज्जू ।

Dhamma.Digital

शंका

संसारे अनेक प्रकारया पाप दु । मनूतसें शरीरं व वचनं मेपिन्त
दुःख बीत कुतः याः । दाया नं ब्वो बिया नं दुःख ब्यू । तर मनं मखुगु
मती तथा खँ ल्हाना यानागु पाप साब चर्को । शंका ऊं तधंगु पाप
खः । थन बाखँ छ्पु न्ह्यथने त्यना गुकी कि शंकां याना निर्दोषी मेसित
कन्नेली ध्वगिगक स्यंम्ह धका गाले कोफाय् त्यंगु ।

ऊंसं अपोलं याना गौतम बुद्धया पालेसिगु बाखँ न्यना च्वना । आः
काश्यप बुद्धया पाले सिगु घटनात्मक बाखँ छक न्यने नु ।

काश्यप बुद्धया पाले ला व लुसि थें मिलेजुपि भिक्षु निम्ह दु ।
न्ह्याथाय् वंसां निम्हं नापं वनेमाः । छंसां नापं छने माः । नःसां नापं
नेमापि । छन्हु उपोसथ (आत्मशुद्धि) या लागी तापाक भिक्षु संघ
दुथाय वने धका वना च्वन । इपिं मध्ये छम्हेस्या फारा च्वने धका
दथाय् धयाकुं चाय् वन ।

अबले तावतिश देवलोके च्वंम्ह देवता छम्हेस्या इपिं भिक्षुपि निम्ह
गुलित विश्वास दु, धातथें पासा खः मखु परीक्षा याना स्वेमाल धका
फारा च्वना लिहाँ वया च्वंम्ह भिक्षुया ल्यूल्यु ल्यासिम्ह मिसा जुया
पसि बेना वोगु चीथे, म्हे धू कीगु थाथा यायां उखें थुखें ग्या ग्यां स्वस्वं
आल्पं हे मेपिन्त शंका वनीकथं प्ह याना वया च्वन ।

युखे पिया च्वंम्ह पासांम्ह भिक्षुं मिसाया प्ह च्ह छना शंका घात

कि पक्कां पासा व मिसा नाप स्यन । चरित्र भ्रष्ट जुल । अपायस्कं मिले जूम्ह पासा भिक्षु लिवक बोबले आः छु जि नापं वे मते । छं शील मदे धुंकल । चरित्र स्यने धुंकल धका ब्वो बिल ।

भिक्षुं थः पासायात शंका याना ब्वो जक बी वं मिसा जुया वोम्ह व देवता छने मदया वन ।

थुगु खँ छुं मस्यूम्ह भिक्षुं धाल- पासा ! जिगु पाखँ छुं स्यंगु मडु । जिगु शीले छुं दाग मडुनि । स्वासां स्वासां जित ब्वो बी मते ।

जिगु मिखां खनागु खँ यात छँ तोपुइत सनागुला ? दोषयात तोपुइ मते । आवं निसँ छु नापँ च्वने गात । थनि निसँ जि नाप खँ नं लहाय् मते धका पासा तोता याकचा वन ।

जूगु खँ छुं मस्यूम्ह भिक्षुया कल्पना यायां अत्र छु जूगु धाधां थः नं भिक्षु संघ दुयाय् वने धका वना च्वन ।

न्हापा बंमेस्यां भिक्षुपि फुक सितं लिपा वइम्ह भिक्षु शील स्यंम्ह चरित्र भ्रष्टम्ह व नाप सघया कर्म याय् मज्यू धका धया ते धुंकल । व भिक्षु अन थ्यनेवं वयात दोष लगे यात कि छु भिक्षु नियम स्यंकूम्ह, शील स्यने धुंकूम्ह छः । बं थः पवित्र तिति, नियम स्यंकागु मडु धासा नं सकसिनं वयात शंका याय् धुंकल । भिक्षु संघं धाल- छं पासां मिखां खना धाय् धुंका छु पवित्र धयां मज्यू । छु थनं पिहाँ हुं ।

हाकनं व भिक्षुं धाल- जि निर्दोष । जिगु शीले छुं दाग मडु । ए धासा नं भिक्षु संघ वयात लपु ज्वना सभा भवनं पितना बिल ।

अबले मिसा जुया निम्हेस्या मित्रता गुलि बःला धका जांच या चोम्ह देवतां अन वना धाः वन- भिक्षु संघयात छगू बिनित याय् ध्यान

ब्रिया न्यना बिज्याहूँ । वसपोलपि निम्ह पासापि गुलित मिले जू धका
स्वे मास्ते वया परीक्षा याय् धका मिसा भेष कया छम्हेस्या ल्यू ल्यू
वनागु छः । वसपोलया शील छुं मस्यं । उकिं छुं शंका मयासे वस-
पोल नाप उपोसथ (भिक्षु संघया ज्या) याना बिज्याहूँ ।

व देवताया खँ न्यना व भिक्षु यात दुने सःता वनापं संघया ज्या
यासां नं चब्बुक शंका तोता छोगु मखुनि । शंका ल्यना हे च्वन तिनि ।
उकिं इपि भिक्षु पिनि शील बालाक पालन जूसां तभी, चरित्र मस्यंसां
तभी शंकां याना निर्वाण प्राप्त याय् मफत सिना देवलोके ला वन ।

तर देवतां रुया याय्थे याना मिले जूपि निम्ह फाया न्युगु पाप कर्म
याना सी धुंका नं वज्र नकंया दुःख भोग याय् माल ।

ध्व बाखेनं कीत छु पाठ बिल धासा शंका धयागु म्वाकं याय्
मज्यू । शंकां यानां भिम्ह मनू यात नं मभि याय् फु । मिले जूपि वाया
च्वने माले यो । हानं धाल खँ विश्वास याना हाहाले लगे ज्वी मज्यू ।
विवेक बुद्धि ज्या काय् माः । मिखां खनागु धासां असत्य थहरे जुल ।
सबूत प्रमाण मदेकं अथे हे खँ धका मनं मनं विश्वास यायगु यात हे
शंका धाइ । ध्व तःधंगु पाप छः । दूष्टि पात कि फुकं पाना वनी ।
भिम्ह नं मभिथे खना च्वनी । खगु धासां मखुगु धाल, पँ लिना
धाल धका मती च्वं च्वनी । ध्व फुककं थथःगु दूष्टि अनुसार ज्वीगु छः ।
शंका जूगुलि अथे मती तैगु छः ।

ईर्ष्या

मन्तेगु स्वभाव बांलागु नं दु, बां मलागु नं दु । बां मलागु पहं मध्ये ईर्ष्या नं छगू खः । श्व ईर्ष्या धयागु मन बः मलागु व मैत्री व मुदिता (लेतायगु) गुण मद्गुया चिं खः । करपिसं यागु ज्या यात मज्जां यात का, फीसं छुनु याय् मफु धाय् माथाय् फ्न नुग व्वाटा व्वाटां मुद्गु द्वेषभावया चिं खः ईर्ष्या । श्व खँ श्वीकेया लागी बुद्ध कालीन बाखँ लुमंकेगु बांला उवी ताः ।

गौतम बुद्ध श्रावस्ती जेतवन विहारे बिज्याना च्चंबलेसिगु खँ खः । अबले सारिपुत्र महास्थविरं साव बांलाक बाखँ कना बिज्याना च्चन । मनूत न्हिया न्हियं स्वौ व धुंपाय् उवना सारिपुत्र भन्ते यागु उ देश न्यं वना च्चन । सकसिगुं म्हुतुं सारिपुत्र भन्तेया धर्म देशना या बारे जक बयान व प्रशंसा पिहां वया च्चन ।

थुकथं न्हिंन्हि जुया च्चंगु खना थःथाय् सुं मवो सुनानं वास्ता मया धका सारिपुत्र भन्ते खना ईर्ष्या याना च्चम्ह कोकालिक धयाम्ह भिक्षु छम्ह अबले दुगु जुया च्चन ।

छम्हया खँ ख । वया च्चनानं च्चने मफुत । सारिपुत्र भन्ते याथाय् बाखँ न्यं वनेत वया च्चपिं उपासक उपासिकापि सःता धया च्चन— सारिपुत्र भन्ते छम्ह हे जक बाखँ कने सः धयागु मती ते मते । जि नं बाखँ कने सः । उकिं जिगु नं बाखँ न्यं वा ।

श्व खं न्यना स्वर्जापि उपासक उपासिका पिनि थः थः खं जुल ।
कोकालिक भन्तेयागु नं बाखं न्यने माल नु । कन्हे खुनु सुय न्हापनं
कोकालिक भिक्षुया आश्रमे (विहारे) यक्व देक उपासक उपासिकापि
मुं वन । बाखं कना बिज्याहं धका अनुरोध यात ।

मत्तिकुराम्ह कोकालिक भिक्षु धर्माशने फेतुना जक च्वन बाखं
कने मफु । अले बाखं न्यवोपिन्त धाल- उपासक उपासिकापि श्व बाखं
कनेगु धयागु सुथे मखु हानिचा सञ्जाइले वा । बाखं न्यवोपिसं छं स्यु !
खका धका लिहाँ वना हाकनं सन्ध्याइले वल । सुथे थेन्तुं धर्माशने
फेतुत । तर बक फुते मजू । बाखं छुं कने मफु । खवा ह्याउंसे च्वंका
चःति भुमु भुमु वेका मछाला सुं क दना वन । सकसिनं थुल श्व भिक्षु
बाखं कने मसम्ह । थः मसभेलि सुं क च्वने माः का । सःपि खना
ईर्ष्या याना मछालापुसे च्वंका लज्जा चायका दना वने माल । जिमि
छुं ज्या मदु धका थन वया च्वनागु ला ! न्हाच सुथे नं ज्या पाः आः
नं ज्या पा । सारिपुत्र भन्तेयागु बाखं नं न्यने मखं । गज्योगु चाला
छि ! धका हाहां थथगु छें छें लिहाँ वन ।

बहनि धर्म सभाय् भिक्षु पिनि खं जुल- कोकालिक भिक्षुं गज्योगु
मछालापुसे च्वंगु भत्तिकुरा जुया ज्या यागु । सारिपुत्र भन्ते थें ज्यामे-
सित ईर्ष्या याना मखुगु हे कुकर्म यात । अबले भगवान् बुद्ध अन
बिज्याना छुं खं जुया च्वगु धका न्यना बिज्यात । भिक्षुपिसं जूगु खं
फुक कना बिज्यात । अले भगवान् बुद्धं धया बिज्यात- भिक्षुपि श्व
कोकालिक धयाम्ह आ जक मत्ति मभिम्ह मखु न्हापा न्हापा नं अथे हे
सह पह याइम्ह खः धया बिज्यात ।

भिक्षुपिसं न्हापा न्हापाया खँ गथे ख धयागु सीकेगु इच्छा यागुलि
कना विज्यात-

न्हापा: न्हापा वाराणसी देशे व्यापारी छम्हेस्या गधा छम्ह लहिना
तल । छाय् धासा गधा यात भारी कोबीका खेप वनीम्ह व्यापारी जुया
चवन । व धासा गधा याके ज्या जक कायस: इले बिले नके मसगु जक
मखु नकी हे मखुम्ह जुया चवन । वं छु याइगु धासा बहनि जुलकि
धुंया छ्यंगु गधायात न्येका करपिनि बुँइ तोता बिइगु जुया चवन ।
एवा जायक नया सुथ न्हापनं थुवा याथाय् लिहां वेगु जुया चवन ।
ज्यापुते बुँइ वनीबले बालि स्यना पा जुया च्वंगु खन । व गधा नं छम्ह
बोधिसत्व ज्यापुया बुँइ नं नेगु शुरू यात । ज्यापु जूसां बोधिसत्त जा
ख: नि । बुद्धि दुम्ह जूया चवन । चान्हे पिया चवन खनि । धुं छ्यंगु
जकम्ह गधा विस्तार वया बुँइ कुहाँ वना नेगु शुरू यात । धुं धका
ग्याना ध्यमे हया थाना साप संक हाला ब्यू बले यक्व देक मनूत मू
बल । गधा ला ग्याना बेत्तोर हाला हल । अले सकसिनं सिल का श्व
ला गधा खनि । छ्यंगु जक न्यया तम्ह ख धुं मखु का जुक्कि धका
फुकसिनं कथि सित्तु पात्तु वंक दाया बिल ।

धुं छ्यंगु न्यया तम्ह गधा श्व हे कोकालिक भिक्षु ख: धया
विज्यात ।

श्व बाखँ नं छु ध्वीका कायगु ले ? धर्मो च्वंवि जक नं धाय्
मज्यू । इमिके नं ईर्ष्या दया वो । पिने यागु रूपं मनू म्हसीके मफु ।

थ:के ज्या याय्गु शक्ति मदेका करपिसं याना च्वगु स्वे मरुया नं
ईर्ष्या दया वो । थ:त माने मया धका नं ईर्ष्या दया वो ।

[१२]

अथ ईर्ष्या धयागु थःत नं करपिन्त नं भि मञ्जीगु अगुण वा हिसि
मदुगु खानि खः । ईर्ष्या वतकि म्हुयां हे वइ मखु, मने साप अशाग्ति
एवीका उबने माले थो ।

स्वास्थ्य लाभ

संसारे लाभ व सुख तःगु मच्छि प्रकार या दु । बुद्ध धर्म अनुसार ध्यवा, छेँ, बुँ व परिवार सम्पत्ति जक दयां सुख मजू यदि शरीर निरोगी मजूसा । म्हें जक मफेका च्वने माल धाय्वं म्वाना च्वना बले हे नर्के च्वना बराबर छः । थःत पीर कतपिन्त दुःख । उर्कि गौतम बुद्धं धया बिज्यागु— आरोग्य परमा लाभं दकसिबे तःधंगु लाभ हे ल्वे मदेका च्वनेगु छः । ल्वे धयागु निथो दु :- शारीरिक व मानसिक । शारीरिक ल्वे यात वासलं थो फु । मानसिक ल्वे यात वासलं थो मखु । मानसिक ल्वे धयागु थःगु मनं तुनागु ज्या मज्जुल धायवं, योपिं नाप च्वने मंत धायवं, मयोपिं नाप च्वने माल धायवं, छेँ ल्वापु जक जुया च्वन धायवं मनया ल्वे उवी यो ।

भगवान बुद्धं ल्वे मज्जीका च्वनेत न्याता छेँ चूलाय्मा धया बिज्यागु दु :-

- १) उचित आहार अर्थात पोष्यदायकगु खाना ।
- २) उचित रहन सहन अर्थात च्वनेगु थाय् बाय् व पह चह बाँलायमा ।
- ३) योग्यपिं मनुत नाप च्वनेमा अर्थात ल्वे मद्रुपिं मत्ति भिपिं नाप च्वने दय्माः ।
- ४) ऋतु गुण मिले उवीमा अर्थात हावा पानी (ल-फे) मिले जू

कथं जीविका हना च्वने माः ।

५) विचार मिले जूँपि नाप च्वने दय्माः ।

थुँपि न्यातां चू मलासा नं स्वास्थ्य लाभ या लागी व मन बः लाकेः
ज्ञान लाभ याय्त उचित आहार दकसिबे मदेक मगागु खने दु । योग्य
व पोष्य दायकगु आहार (छाना) मदेकं वासलं हे ज्या मज्जू ।

थ्व खं थ्वीका कायत बुद्ध कालीन बःखँ छपु न्होने ते ।

ठी शान्ति नायक गौतम बुद्ध भिक्षु, भिक्षुणा, उपासक उपासिका
पिन्त धर्मांमृत पानया उपदेश व्युड्युं राजगृहे च्वना बिज्यात । अबले
छम्ह भिक्षु निर्वाण लाभ यायगु लँपुइ वनेगु श्रद्धा तथा मन बः लाका
विदशना (अनित्य दुःख व अनात्मा खँकेगु) भावना याना च्वंगु जुया
च्वन ।

थथे श्रद्धा व मन बः लाका निर्वाणया इच्छा याना ध्यान बः लाका
च्वंम्ह भिक्षु या तस्सकं न्हायपं स्यागु ल्वे जुल । न्हायपं स्यागुलि वया
मन थातं मच्वन । शरीरे आराम मदुगुलि भावना याय्त मछिन, बाधा
जुल । बैद्य सःता वासः नं यात तर सुनानं व भिक्षुया न्हायपं स्यागु
ल्वे लायके मफत । अले वया मने तस्सकं अशान्ति जुया सरासर
भगवान् बुद्ध याथाय वना वन्दन। याना न्हायपं स्याना च्वंगु खँ धाल ।

भगवान करुणामय बुद्धं बिचा याना स्वः बले व भिक्षु अरहत
मार्गफल लाभ यायगु संस्कार दुम्ह पुण्य बः लाम्ह धयागु सीका बिज्यात ।
तर न्हायपं स्यागुलि याना निर्वाण लाभ यायत बाधा जुल । वया मने
शान्ति मदु । व भिक्षुया न्हायपं स्यागु लायकेत कःलिया ला (माँस)
भनसे मज्जू धयागु दिव्य चक्षुं खँका बिज्यात । आ कःलिया ला मनं वै

धयागु विचा याना बिज्याबले अन लिक्कसं च्वंगु गामे ज्यापु छम्हेस्या कःलिया मांस दायका च्वंगु दिव्य ज्ञानं सीका बिज्यात । अले महा बँद्य बुद्ध व न्हायपं स्याम्ह भिक्षु यात सःता धया बिज्यात- फलनागु गामे फलनाम्ह ज्यापुया छ्ये भिक्षा पर्वे हँ ।

व भिक्षु तथागत बुद्धया आज्ञानुसार बिहारे बना चीवरं पुना पात्र ज्वना भिक्षा बिज्यात ।

उखे ज्यापू या नं कःलिया ला दायका नेत तयार जुया च्वंबले थगु छ्येया न्होने भिक्षु छम्ह भिक्षा बिज्यान! च्वंगु खना लेले तातां श्रद्धा पूर्वकं कःलिया कवाफ भतिचा कया भोजन दान बिल ।

ज्यापुं ब्युगु भिक्षा कया भतिचा नया स्वः बले हे न्हायपं स्यागु कम जुल । फुकं भोजन याय धुंबले बाँलाक हे न्हायपं स्यागु मदया याउंसे च्वन । अले व भिक्षुया मन नं म्ह नं कपाय् थें याउंसे च्वन । अले भावना यायगुली कुतः यात । याकनं हे फुकक क्लेशयात नाश याना अरहन्त जुल । पवित्रम्ह तृष्णाया बसे मच्चनीम्ह निर्दोषीम्ह जुल ।

मनं तुनाथे ध्यान बः लाका अरहन्त जुया निर्वाण लाभ याय खना साब खुशी जुया वसपोलं व ज्यापूयात धया बिज्यात- छंगु श्रद्धां ब्युगु भोजनं याना जिगु न्हायपं स्यागु जक लंगु मखु ज्ञान लाभ नं जुल । थगु पुण्यं छंगु नं इक्छा पुरे ज्वीमा, भि ज्वीमा धका शुभ कामना यात ।

वसपोल यागु खँ न्यना ज्यापूया नं साब लेता बल । अहो ! भतिजा जक जूसां भोजन दान यानागु वासः हे जुल धका लुम्का आनन्द ताया जीवन हुना च्वन । सिनां साब वाँलाम्ह देयपुत्र जुल हँ ।

ध्व बाळें नं छु धया च्वन ले ? भगवान् बुद्ध महान् करुणावानम्ह
 महा वैद्य धयागु सी दु । शरीर बः मलायकं ज्ञान लाभ याय फैं मखु
 धयागु खें नं थुकीं सी दत । व ज्यापूं श्रद्धा पूर्वकं दान याना मन
 प्रसन्न यागुलि वया नं गति भिन । उकिं आध्यात्मिक व भौतिक अर्थात्
 मन व पिनेया प्रदार्थ नाप लिक्क थः परे जू (घनिष्ट सम्बन्ध दु) नाम
 व रूप अर्थात् मन व प्रदार्थ (चित्त व शरीर) गाक्कं सम्बन्ध दु ।

मेगु खें ख व ज्यापु सी धुंका देवपुत्र जू वंगु । बौद्ध साहित्ये पर
 लोकया प्रलोभन क्यना मनतेगु जीवन गति लाकेगु उद्देश्य सुला च्वंगु दु ।

लेखकया मेमेगु सफूत

नेत्रा भाय

१) गौतम बुद्ध	१३) बौद्ध ध्यान
२) बुद्धया अर्थनीति	१४) बाखं भाग-१
३) त्यागत हृदय	१५) बाखं भाग-२
४) त्याग	१६) बाखं भाग-३
५) दश संयोजन	१७) बाखंया फल भाग-१
६) भिक्षुया पत्र भाग-१	१८) बाखंया फल भाग-२
७) भिक्षुया पत्र भाग-२	१९) धम्मचक्कप्पवत्तन सुत्त
८) पेकिङ्ग स्वास्थ्य निवास	२०) क्षान्ति व मैत्री
९) बौद्ध शिक्षा	२१) बोधिसत्त्व
१०) न्हापां यान्ह गुरु सु	२२) मूर्ख्ण्ड पासा मज्जू
११) मां-बौ लुमन	२३) श्रमण नारद
१२) हृदय परिवर्तन	२४) ईर्ष्या व शंका

नेपाली भाषा

१) नेपाल चीन मैत्री	५) बुद्ध र व्यावहारिक धर्म
२) बुद्धवाद	६) पञ्चशील
३) बौद्ध दर्शन	७) शाब्धि
४) नारी हृदय	

थाकू :

शाक्य प्रेस

बबहाल, जोरगणेश,

ये । फोन : १३६०४